

TANTÁRGY ADATLAP	C	modul
-------------------------	----------	-------

Tárgykód	Tantárgy	Heti óra	Követelmény*	Kredit	Szemeszter
		E G Y L	a f v sz		
F1FNAJBT	A jelenkor bútortörténete	2 1	X	3	2

1.	Szak	<i>Faipari mérnök Ipari termék és formatervező</i>			
2.	Tantárgyfelelős tanszék	<i>Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet</i>			
3.	Tantárgyfelelős vezető oktató	<i>Vásárhelyi János</i>			
4.	A tantárgy előadója Beosztása Tanszék (Intézet, Kar)	<i>Csiha Csilla Egyetemi docens Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet</i>			
5.	Tantárgy felvételének elő-követelménye				
	Megjegyzés (Aláírás, párhuzamos felvétel)	Tárgykód	Tantárgy		
	Tematikája azonos (korábban más néven oktatott)	Tárgykód	Tantárgy		
6.	A tantárgy feladata a képzés céljának megvalósításában				
	<i>C típusú tantárgy melynek célja a hallgatók célzott vizuális kultúrájának és ismereteinek bővítése a bútortervezés vonatkozásában.</i>				
7.	A tantárgy részletes tematikája				
	1. hét	Szakítás (szecesszió) több tételben. Prelúd: William Turner (1775-1851) festészete, John Ruskin (1819-1900) esztétikai és szociológusi tevékenységének és példaadó életútjának elindítója. A művész, mint a társadalom elhivatott reformátora, az autonóm és alkalmazott művészetek egysége, az összművészeti alkotás meghirdetése. A Pre-Raphaelite Brotherhood (1848-1851). Az Arts and Crafts Movement és mesterei, a mozgalom utóélete, Sir Ambrose Head (1872-1959).			
	2. hét	Első tétel, a glasgow-i négyek (1900-1909). Charles Rennie Mackintosh (1868-1928) munkássága (bútorok, interiőrök és épületek). A japán, a kelta és Aubrey Vincent Beardsley grafikai motívumainak szintézise. Ch. R. Mackintosh európai bemutatkozásai. A bécsi Sezession: a konstruktivista változat, mint az esztétikai kiegyensúlyozottság képviselője. A Wiener Werkstätte mesterei és munkáik			
	3. hét	Második tétel, a német szakítás: az expresszív Jugendstil, a gépmunka elfogadása és támogatása. Az egyesült Németország (1871) hercegségeinek kulturális vetélkedője: Weimar (Thüringia-Szászország), Darmstadt (Hessen),			

- München (Bajorország) a jugendstil központjai. Az angol-német kapcsolatok katalizáló hatása: Hermann Muthesius (1861-1927) szerepe. Meghívások. Osztrák-német kapcsolatok. Belga-német kapcsolatok. Szerveződések az ipar és iparművészet kapcsolatának fejlesztésére. 1907-a Deutscher Werkbund a gépi munka szerepének felértékelése. Bútortervezők és alkotásaik
4. hét Harmadik tétel, a mediterrán szecesszió: a szeszélyes florális francia art nouveau és a katalán art joven dekoratív biomorfizmusa – Antoni Gaudi munkái. A belga szecesszió kiegyensúlyozott lendületessége és hatása Európában. Henry Van der Velde (1863-1957), Victor Horta (1861-1947) és munkáik. A kettős – népies és europeer - visszhang, azaz a magyar szecesszió. Egy sajátos egyéni intonáció: Lechner Ödön (1845-1914) és munkái. Egy magányos egyéniség Torockai Wigand Ede (1869-1945). A „magyar preraphaeliták” társasága: a Gödöllői Művésztelep és alkotói. A „megfagyott muzikusok” nemzedéke. Egy elfeledett Milánói Világkiállítás (1906). Chicago, Amerika: szakítás helyett szerves fejlődés a pragmatizmus jegyében. A mester Louis H. Sullivan (1856-1924) és tanítványa Frank Lloyd Wright (1867-1959). „A forma követi a funkciót”, tipizálás, új anyagok, ipari technológiák
5. hét A finálé, amely egyben a „modern” kor nyitánya is. Létrejön az átjárás a művészet és ipar között. A művészet új lehetőségeket nyit meg a technikának. A holland De Stijl folyóirat és mozgalom (1917-1932) története és személyiségei. A neoplaszticizmustól a funkcionalizmusig tipizált elemekből építkezve. Az amsterdami iskola plasztikus formavilága. A német Bauhaus (1919-1933), mint a tanítók (művészek és mesterek) és tanítványok szellemi köztársasága, története, korszakai és személyiségei. Magyarok a Bauhausban, növendékek majd tanárok. Párhuzamok és kapcsolatok a Bauhaus és De Stijl között. A Bauhaus mesterei és bútoraik. Az orosz konstruktivizmus, mint a modernizmus harmadik szellemi pólusa. Képviselői: A. Rodcsenko (1891-1956), V. J. Tatlin (1885-1953), El Liszickij (1890-1941) és bútoraik
6. hét A modernizmus, mint nemzetközi mozgalom és irányzat műhelyei. Francia műhelyek: Le Corbusier (1887-1965), Eileen Gray (1878-1976), Jean Prouve (1901-1984) műtermei és bútorai. A svájci modernizmus: az utópiától a konkrét esetig: alkotók a piacon. Az alumínium, mint a bútor alapanyaga, Landi szék (1938) és Svájc adottságai. A skandináv modernizmus természet ihlette antropomorf világa, helyi anyagok és megoldások, egyszerűség és funkcionalizmus. A konstruktivizmus Magyarországon: Kassák Lajos (1887-1967) köre és Bortnyik Sándor (1893-1976) iskolája. Szerveződések: Kozma Lajos Műhelye (1913), Magyar Műhely Szövetség (1932-1939). Modern magyar polgári otthonok (1925-1942) és alkotóik
7. hét Az Art Deco (1920-1940) a győztesek stílusa, a modernizmus fényűző, egzotikus, egyedi, párhuzamos változata. Hivatalos debüt: az 1925-ös párizsi Exposition Internationale des Arts Decoratifs et Industriels Modernes. Az art deco francia bútorai és tervezőik. A magyar art deco: Kozma Lajos bútorai. A New Deal dinamizálta amerikai art deco. A „puhuló art deco” vonal. A 30-40-es évek fordulóján megjelennek a puha, organikus formájú bútorok is: Skandináviában, USA-ban, Olaszországban, Svájcban. Az organikus bútor első debütje az Organic Design in Home Furnishings kiállítás, a new-yorki MOMA-ban (1940)
8. hét A második világháború, mint az anyagok, technológiák és gyártó kapacitások megsokszorozója és hatása a bútorgyártásra. Thonet zsenialitása és példaadó hagyatéka: folytatódik az atektonikus bútorszerkezetek sorozatának bővülése, mint formai szekvencia. A 30-as években megjelenik az alumínium, mint a lakásbútor anyaga (W. McArthur, H. Coray) majd a háború utáni első években

9. hét	<p>az első kompozit ülőbútor héjszerkezet is az USA-ban és ezzel egyidőben Svájcban is. A 3D-ben rétegelt furnér üléska győző (Ch. Eames)</p> <p>Az 50-es évek. Németország: romeltakarítás és újjáépítés, az Ulmi Formatervező Főiskola (1955-1968) megalapítása: német ötlet, amerikai pénz és a svájcban konzervált bauhaus örökség. A német organikus bútortervezés. Olaszország: újjáépítés, a kis családi bútorgyártó cégek és a nagy építésznemzedék összefogása, olcsó és célszerű bútorok tervezése a játékosság jegyében. Olasz nagymesterek és bútoraik. Dánia: kiszabadulás a német karanténból, a bútorgyártás „robbanásszerű” expanziója. Egy utazó kiállítás az USA-ban, amely piacot teremt a dán és skandináv bútoriparnak. 1954-1957 Design in Scandinavia, a „scandinavian line” mítoszának megszületése. Anglia: a háború utáni takarékoság jegyében. Angol tervezők és munkáik. USA, felejteni és fogyasztani: a hadiipar átállása és a készletek feldolgozása. Amerikai tervezők és a kor high-tech bútorai</p>		
10. hét	<p>A forrongó, sokrétű és színes 60-as évek. Szellemi vonzaspólusok között a bútortervezés. A német eredetű nemzetközi funkcionista stíluspólus. A fogyasztói kultúra generálta pop-art pólusa. A harmadik vizuális pólus, az űrkorszak (space age) elnevezésű tárgyegyüttes. A negyedik pólus, mint antidesign</p>		
11. hét	<p>A szüntelen 70-es évek és a 80-as évtized posztmodern eklektikája – „a tervezők évtizede”. A 70-es évek jeles eseménye az 1972-ben megnyitott MOMA kiállítás, az „Italy: the new domestic landscape”. A világ és amerikai piacon a „scandinavian line” mellett megjelenik a linea italiana fogalma. A másik fontos történés az 1973-ban kezdődő kőolajválság, fellép az u.n stagfláció, és a bútor közismerten inflációérzékeny árucikk. A formatervezés lehetőségei beszűkülnek. A Memphis csoport első nyilvános bemutatkozása, 1981 Milánó: a posztmodern bútor megjelenése, a belle design és a jó forma dogmája ellenében. A 80-as évek második felében megjelenik a második Memphis tervező generációja. Posztmodern bútortervezők és munkáik</p>		
12. hét	<p>A 90-es évek minimalizmusa (minimal art): a hedonizmus szigorú geometriája vagy csak az eklektika rejtett formában. A felgyorsult idő: stílus helyett trendek. A tárgyak a fizetőképes keresletet célozzák, a designer az üzlet felhajtója. A globálisnak tűnő trend mögött az olasz tervezőirodák globális személyi összetétele áll. Az unalmasan fegyelmezett hasábok új anyagokat, olcsó technológiákat rejtnek</p>		
13. hét	<p>Kiút a minimalizmusból. 2000 elejétől működik a „bársonyos recesszió”. A válságban érzékeny bútoripar kitörése az eklektika színes kínálata felé. Lehetőségek: nemzeti karakter erősítése. A bútortervezés nemzeti karakterű törekvései: a spanyol bútor, a görög bútor, a svájci bútor, a finn bútor, a japán bútor, a svéd bútor, a francia bútor. A bútor design bő 100 éves múltjából retróként újragyártott termékek.</p>		
14. hét	Milyen lehetne a magyar bútor, lesz-e? (beszélgetés)		
8.	A tantárgy oktatásának módja (előadás, gyakorlat, konzultáció)	Előadás + gyakorlat	
9.	Jegyzet, tankönyv, irodalom		
	Szerző(k)	Cím	Kiadó
10.	Követelmények** • Szorgalmi időszakban • Vizsgaidőszakban	órakon való részvétel, esszé összeállítása (100%)	
11.	Pótlási lehetőségek	pótgyakorlat	

12.	Konzultálási lehetőségek	
13.	A tantárgy elvégzéséhez szükséges egyéni tanulmányi munka	<i>Kortárs bútortervező munkásságából készített esszé elkészítése</i>
14.	A tantárgy tematikáját kidolgozta Beosztása Tanszék (Intézet, Kar)	<i>Vásárhelyi János Egyetemi docens Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet</i>

a Kari Tanács jóváhagyta.

*

a = aláírás, **f** = félévközi jegy, **v** = vizsga, **sz** = szigorlat

**

tantárgyi követelmény

- vizsgajegy esetén, hogy a vizsgán ill. a szorgalmi időszakban teljesített követelmények, milyen arányban és hogyan számítanak bele a végső érdemjegy kialakításába
- félévközi jegy esetén, megállapításának módját és megszerzésének feltételeit
- a vizsgaidőszakban nem pótolható házi feladatokat, részfeladatokat, amennyiben a tantárgyi követelmény teljes féléves feladatot, tervet tartalmaz

15.	A tantárgy rövid leírása (max. 10 rövid mondat)
	Célja a hallgatók célzott vizuális kultúrájának és ismereteinek bővítése. Oknyomozó jellegénél fogva a kurzus a társadalmi és gazdasági tényezők közötti kapcsolódási pontokat, párhuzamokat és azok – az erre érzékeny – bútorvilágban való jelenlétét próbálja felderíteni. Ezen a módon további gondolkozásra serkent. A kurzus éltető eleme, annak képanyaga.